

Een bibliotheek voor dementerenden

REPORTAGE DEMENTHEEK

In zorgcentrum De Stouwe in Meppel draait de eerste dementheek van Drenthe: een bieb voor Alzheimerpatiënten. Dvd's van Swiebertje staan naast muziek van Willy Alberti. De dementheek is ook een advies- en informatiepunt voor familie en mantelzorgers.

Hans Knijff

MEPPEL Swiebertje, De Mounties, De stille kracht. Het klinkt als een rijtje uit een oude tv-gids, als een zaterdagavond van tientallen jaren geleden. Het zijn de titels op de ruggen van een paar dvd-boxen. De dozen staan in een van de kasten van de dementheek in Meppel naast elkaar op de plank Nostalisch.

Dementheek? Van Debby Faber en Silvia Molina, de twee initiatiefnemers, mogen we het 'een bibliotheek voor dementerenden' noemen. Maar de dementheek – niet de eerste van Nederland, wel de enige tot nu toe in Drenthe – is veel meer. Faber: „Wij kunnen ook informatie bieden over aangepaste materialen die het mensen mogelijk maken langer thuis te blijven wonen. Informatie ook over aangepaste vakantie en recreatiemogelijkheden. De dementheek is er ook om familie en mantelzorgers adequaat door te verwijzen.”

De dementheek, die elke werkdag open is, ging in mei van dit jaar uit de startblokken in een ruimte van zorgcentrum De Stouwe. Faber en Molina zijn het professionele hart van het dementheekteam, dat verder bestaat uit vrijwilligers.

In ons land hebben ruim een kwart miljoen mensen demencie, oftewel de ziekte van Alzheimer (bron: Alzheimer Nederland, juli 2014). Dat zijn althans de officiële cijfers, in werkelijkheid zal het aantal nog hoger liggen. Doordat Nederland vergrijsd, groeit deze groep alleen maar verder.

Het uitleenpunt, het uithangbord van de dementheek, heeft hen een uitgekiend aanbod aan dvd's, cd's, boeken, luisterboeken maar ook spellen te bieden. Dvd's dus van vroegere tv-programma's en -series, cd's met bijvoorbeeld de *Oude schoolliedjes* van Duo Karst of de hits van vader en dochter Alberti. Tussen de boeken staan er veel met vooral foto's: *Het vergeten landleven* van Ingeborg Wind, *Ach, zou die school er nog wel zijn?* van M. Rooijen, enzovoort. En spellen? Geheugenspellen! Faber toont het geurspel *Parfumaster* en het *Sound Memory*, het bekende spel met de kaartjes maar dan speciaal voor slechtzienden. Want demencie slaat op latere leeftijd toe en dan worden de zintuigen doorgaans minder.

Molina legt uit dat de materialen bedoeld zijn om het geheugen van patiënten te prikkelen. Wijzend naar een dvd van *Ja zuster, nee zuster*: „En dan werkt humor nou eenmaal het best. Die zorgt voor een positieve prikkel. Voor een lach. Ontspanning. Je zou ook een documentaire over de watersnoodramp van 1953 uit kunnen lenen, maar dan roep je misschien verdrietige herinneringen op.” De dames vertellen dat het

meestal familieleden en mantelzorgers zijn die, al dan niet samen met patiënten, de dementheek binnenlopen. Voor de begeleiders zelf is er ook uitleenmateriaal beschikbaar. Ze kunnen bijvoorbeeld de informatieve 'dementiekoffer' mee naar huis nemen, met boeken, brochures, films en spellen. Faber pakt *Opa Toe-*

toet is de kluts kwijt uit de kast, een plaatjesboek van Chris Veraart. „Ideaal om kinderen uit te leggen wat er nou eigenlijk met opa of oma aan de hand is.” Ook bedoeld voor de uitleen: de duofiets. Zo kan de patiënt er toch eens op uit. „En als een keer niemand van de eigen begeleiders in de gelegenheid is mee te fietsen,

hebben wij enkele vrijwilligers achter de hand die wel willen”, vertelt Molina.

De beide initiatiefnemsters zijn in dienst van De Stouwe. De dementheek was hun idee. Molina: „Binnen een week al hadden we groen licht van de directie. We kregen een ruimte en budget.” Die ruimte, gebaart Faber, is bewust in pastelkleuren geschilderd. „En mensen kunnen hier een kopje koffie of thee krijgen. Er staan pepernoten, er branden kaarsjes. Nogal wat patiënten en mantelzorgers hebben behoefte hun verhaal te doen. Dat gaat beter in een rustige, ontspannende atmosfeer.”

Het uitleenpunt werkt in de praktijk net als een bibliotheek. Een leenpas kost 35 euro per jaar. Net als bij de bieb moeten de materialen na een aantal weken worden teruggebracht. Of de bezoekers van de dementheek

dat wel kunnen onthouden? Van die grap kijken de dames niet op. „Die horen we dagelijks. Net als de bibliotheek sturen wij herinneringsmails en kennen we een boetesysteem.”

Wacht even, staat daar nou een cd met reggae in de kast? Jawel. Molina legt uit dat er ook steeds meer jong dementerenden zijn. Van de ruim 250.000 Nederlandse dementerenden hebben zo'n 12.000 patiënten de ziekte al op jonge leeftijd gekregen. Zelf kent ze iemand van 58 met Alzheimer. „Ook die groep moet je wel iets kunnen bieden.”

@ hans.knijff@dvhn.nl

BEKIJK DE VIDEO OP WWW.DVHN.NL/VIDEO

▲ Debby Faber (links) en Silvia Molina: „Veel mensen willen hun verhaal doen.” Foto Gerrit Boer

